

РЕЦЕНЗИЯ

на *проф. Росица Църова, доктор,*

за качествата на научно-изследователската и педагогическата дейности
на

гл. ас. Татяна Димчева Йорданова, доктор,

във връзка с участието ѝ в конкурс за заемане на академичната длъжност
“Доцент”

на *НСА “Васил Левски”* (София),

за нуждите на *Факултет “Спорт”*

катедра “*Технически и ледени спортове*”,

в област на висшето образование *7. Здравеопазване и спорт,*

професионално направление *7.6. Спорт,*

специалност *Спорт (Фигурно пързаляне)*

Данни за конкурса

В обявения в ДВ (бр. 34 / 11.04.2023 г.) конкурс за заемане на академичната длъжност “Доцент” към катедра “Технически и ледени спортове” на НСА “В. Левски”, единствен кандидат е *гл. ас. Татяна Димчева Йорданова, доктор.*

Процедурата на конкурса е коректна, без допуснати нарушения.

Данни за кандидата

Гл. ас. Татяна Йорданова завършва средно училище със спортен профил в Санкт Петербург със златен медал за отличен успех. От 1982 до 1984 г. е студентка във ВИФ “Г. Димитров” (сега НСА “В. Левски”), след което се прехвърля и завършва ОКС “Бакалавър”, както и ОКС “Магистър”, отново със златна значка, в Държавния институт по физическа култура (ГЦОЛИФК) в Москва.

От 2015 до 2019 г. е докторантка на НСА “Васил Левски” в професионално направление 7.6. Спорт, научна специалност “Теория и

методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)” към катедра “Технически и ледени спортове”.

От 1988 г. до днес последователно работи като методист в Организационния комитет на Универсиада'89 (София), научен сътрудник III ст. във ВИФ, ст. ас. в НСА, гл. ас. в НСА (с известни промени в длъжността във времето).

Жизненият път на Т. Йорданова неизменно е свързан с фигурното пързаляне, но и с някои други зимни спортни дисциплини. В продължение на 20 г. е била елитна състезателка и участничка в националния отбор на България както по фигурно пързаляне, така и по шортрек и кърлинг. Участвала е в 6 Европейски първенства по кърлинг.

Притежава изключителни професионални умения и компетенции, благодарение на които в продължение на 12 г. (2011-2023) е Председател на Българската федерация по кънки и член на УС на Федерацията от 2006 г. до днес.

От 2002 до 2009 г. е международен съдия по фигурно пързаляне в категориите “индивидуално” и “спортни двойки”, а от 2017 г. добавя и категорията “танци на лед”. Като такава е съдийствала на голям брой шампионати на ИСУ, на световни и европейски първенства, както и на Зимните ОИ в Сочи (2014 г.).

Била е член и председател на редица организационни комитети на световни първенства по изброените по-горе зимни спортове.

Нейната отдаденост и висок професионализъм са високо ценени в както у нас, така и на международно ниво.

Гл. ас. Татяна Йорданова води лекции, упражнения, СУ и педагогически практики със студенти от ОКС “Бакалавър” на НСА “В. Левски”. Участва в работата с чуждестранните студенти по “Еразъм”. Била е научен ръководител на три, успешно защитени дипломни работи.

Гл. ас. Татяна Йорданова развива широка научно-приложна и проектна дейност, израз на която е участието ѝ в голям брой научни конференции у нас и в чужбина и в голям брой (5) научни и образователни проекти.

Данни за научната продукция

За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност “Доцент” на НСА “Васил Левски” гл. ас. Татяна Йорданова е представила следните научни материали и доказателства:

- **по т. А.1** – диплома № 329 / 08.04.2019 г. за присъждане на научната и образователна степен “Доктор” (**50 т.**);
- **по т. В.3** – монографичен труд – 1 броя (**100 т.**);
- **по т. Г.7** - публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация – 4 броя (**200 т.**);
- **по т. Г.8** - публикации и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 8 броя (**140 т.**);
- **по т. Г.10** - в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация – 2 бр. (**30 т.**);
- **по т. Д.11** - цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 1 бр. (**10 т.**);
- **по т. Д.12** - цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране – 6 бр. (**30 т.**);
- **по т. Е.16** - участие в национален научен или образователен проект – 3 бр. (**45 т.**);
- **по т. Е.17** - участие в международен научен или образователен проект – 2 бр. (**40 т.**);
- **по т. Е.25** – ръководство на дипломанти – 3 бр. (**60 т.**).

Считам, че представената продукция, както в количествено, така и в качествено отношение, напълно отговаря на минималните държавни наукометрични изисквания за заемане на академичната длъжност “Доцент” - кандидатката е представила доказателства за **705 т.**, което надминава минималните държавни изисквания (500 т.) за придобиване на научната длъжност.

При анализа на научната продукция правят впечатление професионализмът и компетентността, с която кандидатката за доцент разработва теоретичните и практико-методическите проблеми на спортната подготовка в областта на фигурното пързаляне, както и вещината, с която интерпретира данните от проведените научни изследвания. Важно е да се отбележи също, че при обработката на резултатите, получени при по-голямата част от проведените научни изследвания, са използвани адекватни съвременни математико-статистически методи.

В най-общ вид *научните и приложни приноси* на гл. ас. Татяна Йорданова могат да бъдат сведени до следното:

1. Извършен е задълбочен анализ на един от основните структурни елементи в категория “индивидуално” на фигурното пързаляне - “скоковете”. Направен е качествен биомеханичен анализ на този елемент, както и подробна характеристика на скоковете като тип двигателна дейност. Доказано е, че параболичният характер на траекторията на движенията зависи от придобитата от тялото на спортиста кинетична енергия, която в определен момент преминава в потенциална и още – че формата на траекторията зависи от началната скорост на тялото.

2. Установето е влиянието на антропометричните показатели върху равновесната устойчивост и скоростно-силовите качества на фигуристите. Разкритите закономерности са добра основа за разработване на методика за обучение на млади фигуристи за изпълнение на многооборотни скокове.

3. Разкрита е значимостта на скоростно-силовите качества и вестибуларната устойчивост на състезателите, като важни предпоставки за изпълнение от фигуристите на сложни състезателни програми, без които е невъзможно постигането на успех в съвременното фигурно пързаяне.

4. Особено ценна за практиката е разработената и проверена в тренировъчния процес експериментална методика за развиване на скоростно-силовите характеристики чрез оптимизиране на съотношението между обемните параметри на работата за обща и взривна сила в рамките на подготвителния период от годишния учебно-тренировъчен цикъл на подрастващи фигуристски.

5. Извършено е проучване върху процеса на обучение на тренъорските кадри във фигурното пързаяне и са идентифицирани основните критерии, необходими за формирането на високообразовани съвременни специалисти, притежаващи знания, професионални умения и компетенции в областта на този красив спорт.

6. Установен е ефектът от прилагането на нова съдийска система за оценка от 2004 г. Доказано е, че благодарение на въведеният нов начин за оценяване на техническите елементи (от -5 до +5), оценяването е става по-прецизно, което води до по-обективно класиране на състезателите.

Необходимо е специално да се отбележи, че представените научни трудове са написани на много добър език и стил и са много добре

онагледени, което е още едно доказателство за качеството на научната продукция на кандидатката за доцент.

В **заключение**, представената за участие в конкурса научна продукция на гл. ас. Татяна Йорданова – доктор, напълно отговоря на изискванията, както на ЗРАСРБ, така и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА “Васил Левски”, за придобиване на академичната длъжност “Доцент”. Научните търсения на кандидатката засягат важни и актуални въпроси на теорията и практиката на фигурното пързаяне. Гл. ас. Татяна Йорданова е дългогодишен преподавател и в своята професионална дейност е показала компетентност, трудолюбие и изключително висока обществена активност.

На основата на всичко това считам, че има достатъчно научни аргументи да дам своя **положителен вот** за удостоверяването на **гл. ас. Татяна Димчева Йорданова - доктор** с научното звание “Доцент” на НСА “Васил Левски” в област на висшето образование **7. Здравеопазване и спорт**, професионално направление **7.6. Спорт**, специалност **Спорт (Фигурно пързаяне)**, за нуждите на **Факултет “Спорт”**, катедра “**Технически и ледени спортове**”.

29 юли 2023 г.

София

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. Р. Църова - доктор)

REVIEW

for the qualities of the research and pedagogical activities of

Assistant Professor Tatyana Dimcheva Yordanova, PhD,

in connection with his participation in a competition
for holding the academic position

"Associate Professor"

at ***National Sports Academy "Vassil Levski"***

for the needs of the ***Faculty of Sports - Department of Technical and Ice Sports,***

in the field of higher education ***7. Healthcare and Sports,***
professional direction ***7.6. Sports,***
specialty ***Sports (Figure skating),***

Member of the scientific jury: ***Full Prof. Rossitza Tzarova, PhD***

Competition data

In the competition announced in the State Gazette (issue 34 / 11.04.2023) competition for occupying the academic position "***Associate Professor***" at the Department of Technical and Ice Sports of NSA "V. Levski", the only candidate is ***Assist. Prof. Tatyana Dimcheva Yordanova, PhD.***

The procedure of the competition is correct, without violations.

Candidate data

Assist. Prof. Tatyana Yordanova graduated from a secondary school with a sports profile in St. Petersburg with a gold medal for excellent grades. From 1982 to 1984 she was a student at Higher Institute of Physical Culture "G. Dimitrov" (now NSA "V. Levski"), after which she transferred and

graduated from the Bachelor's degree, as well as, the Master's degree, again with a gold badge, at the State Institute of Physical Culture (GCOLIFK) in Moscow.

From 2015 to 2019 she is a PhD student of NSA "Vassil Levski" in professional field 7.6. Sports, scientific specialty "Theory and methodology of physical education and sports training (incl. Methodology of Remedial Physical Education)" at the Department of Technical and Ice Sports.

Since 1988 she has been working consecutively as a Methodist in the Organizing Committee of Universiada'89 (Sofia), Research Associate III degree in Higher Institute of Physical Culture, Senior Assistant in National Sports Academy, Assistant Professor in the NSA (with some changes in the position over time).

The life path of T. Yordanova is invariably related to the figure skating, but also to some other winter sports disciplines. For 20 years she has been an elite competitor and participant in the national team of Bulgaria both in figure skating and short track and curling. She has participated in 6 European Curling Championships.

She has exceptional professional skills and competencies, thanks to which for 12 years (2011-2023) she has been Chairman of the Bulgarian Skating Federation and a member of the Board of the Federation since 2006.

From 2002 to 2009 she was an international figure skating judge in the categories "individual" and "sports pairs", and since 2017 she has added the category "ice dancing". As such, she has judged a large number of International Skating Union (ISU) championships, World and European championships, as well as the Winter Olympics in Sochi (2014).

She was a member and chairman of a number of organizing committees of world championships in the winter sports listed above.

Her dedication and high professionalism are highly valued both at home and internationally.

Assistant Professor Tatyana Yordanova leads lectures, exercises, sport improvements and pedagogical practices with students from the Bachelor's Degree of NSA "V. Levski". She participates in the work with international students on Erasmus+.

She was the supervisor of three successfully defended diploma theses.

Assistant Professor Tatyana Yordanova develops a wide scientific, applied and project activity, an expression of which is her participation in a large number of scientific conferences in Bulgaria and abroad and in a large number of (5) scientific and educational projects.

Data on scientific production

For participation in the competition for the academic position "Associate Professor" of NSA "Vassil Levski" Assistant Professor Tatyana Yordanova has presented the following scientific materials and evidence:

- ***under item A.1*** – diploma No 329 / 08.04.2019 for awarding the scientific and educational degree "***PhDoctor***" (***50 points***);
- ***under item B.3*** – monographic work – 1 pieces (***100 points***);
- ***under item G.7*** - publications and reports published in scientific journals, referenced and indexed in world databases with scientific information – 4 issues (***200 points***);
- ***under item G.8*** - publications and reports published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes – 8 issues (***140 points***);
- ***under item D.10*** - citations in scientific editions, refereed and indexed in world databases with scientific information - 2 issues (***30 points***);
- ***under item D.11*** - citations in monographs and collective volumes with scientific review – 1 piece (***10 points***);

- ***under item D.12*** - citations in non-refereed journals with scientific review – 6 issues (***30 points***);
- ***under item E.16*** - participation in a national scientific or educational project – 3 project (***45 points***);
- ***under item E.17*** - participation in an international scientific or educational project – 2 project (***40 points***);
- ***under item E.25*** – theses management of graduates - 3 numbers (***60 points***).

I believe that the presented production, both in quantitative and qualitative terms, fully meets the minimum state scientific-metric requirements for occupying the academic position of "Associate Professor" - the candidate has presented evidence of 705 points, which exceeds the minimum state requirements (500 points) for acquiring the scientific position.

In the analysis of the scientific production, the professionalism and competence with which the candidate for associate professor develops the theoretical and practical and methodological problems of sports training in the field of figure skating, as well as the skill with which she interprets the data from the conducted scientific studies, are impressive. It is also important to note that adequate modern mathematical-statistical methods have been used in the processing of the results obtained in the majority of the scientific studies carried out.

In general, ***the scientific and applied contributions*** of Assistant Professor Tatyana Yordanova can be reduced to the following:

1. An in-depth analysis of one of the main structural elements in the category "individual" of figure skating - "jumping" was carried out. A qualitative biomechanical analysis of this element was made, as well as a detailed characterization of the jumps as a type of motor activity. It has been

proven that the parabolic nature of the trajectory of movements depends on the kinetic energy acquired by the athlete's body, which at a certain moment passes into potential energy , and also – that the shape of the trajectory depends on the initial speed of the body.

2. The influence of anthropometric indicators on the equilibrium stability and the speed-force qualities of figure skaters has been established. The revealed regularities are a good basis for developing a methodology for training young figure skaters to perform multi-turn jumps.

3. The importance of the speed-strength qualities and the vestibular stability of the competitors as important prerequisites for the figure skaters to perform complex competition programs, without which it is impossible to achieve success in modern figure skating, are revealed.

4. Particularly valuable for the practice is the experimental methodology developed and verified in the training process for the development of the speed-force characteristics by optimizing the ratio between the volumetric parameters of the work for general and explosive force within the preparatory period of the annual training cycle of adolescent figure skates (women).

5. A study was carried out on the process of training of the coaching staff in figure skating and the main criteria necessary for the formation of highly educated modern specialists, possessing knowledge, professional skills and competencies in the field of this beautiful sport, were identified.

6. The effect of the application of a new judging system from 2004 has been established. It has been proven that thanks to the introduction of a new way of assessing the technical elements (from -5 to +5) the assessment is made more precise, which leads to a more objective ranking of competitors.

It is necessary to note specifically that the presented scientific works are written in a very good language and style and are very well illustrated,

which is another proof of the quality of the scientific production of the candidate for associate professor.

In conclusion, the scientific production of Assistant Professor Tatyana Yordanova – PhD, fully meets the requirements of both the Law on Acquisition of Scientific Degrees in the Republic of Bulgaria and the Regulations for acquiring academic degrees and occupying academic positions at the National Sports Academy "Vassil Levski" for acquiring the academic position of "Associate Professor". The scientific quests of the candidate concern important and topical issues of figure skating theory and practice. Assistant Professor Tatyana Yordanova is a long time lecturer and in her professional activity she has shown competence, hard work and extremely high public activity.

On the basis of all this, I believe that there are enough scientific arguments to give my ***positive vote*** for the award of Assistant Professor Tatyana Dimcheva Yordanova - PhD with the scientific title "***Associate Professor***" of National Sports Academy "Vassil Levski" in the field of higher education ***7. Healthcare and Sports***, professional field ***7.6. Sports*** specialty ***Sports (Figure skating)***, for the needs of the ***Faculty of Sports, Department of Technical and Ice Sports***.

29 July 2023

Sofia

REVIEWER:

(Full Prof. R. Tzarova - PhD)